

УДК 796.093.386

*Андрій ОКОПНИЙ***Аналіз змагальної діяльності гравців високої кваліфікації у настільному тенісі в Україні та закордоном***Львівський державний університет фізичної культури
(м. Львів)*

Анотація. Проаналізовано змагальну діяльність у настільний теніс українських та іноземних спортсменів. Розкрито основні сторони настільного тенісу, які створюють спортсменам передумови для перемоги або поразки.

Ключові слова: настільний теніс, змагальна діяльність, українські тенісисти, технічні прийоми, закордонні тенісисти.

Актуальність. Сучасний настільний теніс – динамічна, потужна, атлетична із своєю філософією гра, яка вимагає від спортсмена в умовах протистояння використання різноманітних технічних прийомів, а також значного рівня функціональної підготовленості. Індикатором ефективності навчально-тренувального процесу є змагальна діяльність [5]. Показником-орієнтиром щодо оптимізації тренувального процесу слід розглядати прогресивні тенденції розвитку змагальної діяльності в настільному тенісі. Настільний теніс постійно розвивається в напрямку зростання активності, потужності, динамічності гри. Інформація, яка отримана з аналізу змагальної діяльності потрібна як для тренерів, так і для гравців настільного тенісу [1, 2, 4].

Важливість названої проблеми зумовлена ще й тим, що змагальна діяльність провідних українських гравців у настільний теніс має низьку надоліків і не завжди відповідає сучасним тенденціям розвитку. Це підтверджують результати виступів спортсменів за останні роки на міжнародній арені [3].

Для того щоб виявити причини невдач українських тенісистів ми провели це дослідження.

Мета дослідження – проаналізувати доступну змагальну діяльність українських та закордонних тенісистів за останні вісім років (2008–2016 рр).

Завдання:

– проаналізувати відеоматеріали міжнародних та всеукраїнських турнірів з настільного тенісу;

– визначити основні тенденції змагальної діяльності українських та закордонних гравців у настільний теніс високої кваліфікації.

Для вирішення завдань використано такі методи: педагогічне спостереження, відеоперегляд змагань, методи математичної статистики.

Організація досліджень. Для аналізу змагальної діяльності тенісистів ми використовували відеоматеріали чемпіонатів світу, Європи, Олімпійських ігор, міжнародних турнірів в Україні, клубного чемпіонату України супер-ліги. Проаналізовано технічні дії 10 закордонних та 15 українських спортсменів-тенісистів.

Результати. Аналізуючи змагальну діяльність українських та закордонних гравців у настільний теніс помітними є ряд відмінностей. Так, у закордонних тенісистів простежено зменшення обсягу технічних дій на 13 % порівняно з українськими гравцями, у яких спостерігається збільшення обсягу технічних дій на 8 %. Це проявляється у кількості ударів, які виконує спортсмен за партію. Слід наголосити, що закордонні гравці практично не застосовують підготовчу та захисну гру, а, як правило, гостроатакувальні прийоми та елементи з будь-якого положення біля столу.

Крім цього, у закордонних тенісистів зросла ефективність атаквальних дій на 5 %, тоді як у вітчизняних спортсменів показник знизився на 2 %.

Аналіз надійності основних технічних елементів свідчить, що в українських тенісистів цей показник вищий у всіх технічних прийомах, крім подач. Дослідження виявило, що надійність зросла у 2016 році порівняно із 2008 роком (пакати – 8 %, топ спіни – 5 %, у завершальних ударах – 10 %, зрізках – на 3 %, підставках – на 3 %). Показники подач в українських тенісистів знизилися на 1 % за останні вісім років.

У закордонних тенісистів, на відміну від українських, відсоток надійності технічних дій нижчий, хоча і спостерігається тенденція до зростання. У період з 2008 по 2016 рр. показники надійності у пакатах зросли на 1 %, у топ спінах – на 1,4 %, у підрізках – на 7 %, у підставках – на 1,4 %, у зрізках – на 1,4 %, у завершальних ударах – на 1,4 %.

у завершальних ударах – на 1,1 %, у зрізках – на 7,1 %, у підставках – на 3 %. Слід відзначити зростання надійності подач у закордонних тенісистів на 5,5 % на даний період.

Оцінка ефективності технічних прийомів дозволяє виявити, що найрезультативнішими на сьогодні є топ спіни і удари – в українських спортсменів 25 % і 34 % відповідно, у закордонних тенісистів 41 % і 44 % відповідно. І якщо у закордонних тенісистів ефективність топ спінів зростає порівняно з 2008 роком на 6,5 %, то в українських гравців у настільний теніс вона знизилася на 6 %. Необхідно звернути увагу на зростання результативності подач у закордонних тенісистів. Ми знаємо, що з подачі починається тактична схема атаки. Коли раніше подача використовувалася як засіб включення м'яча в гру, то зараз подача є серйозним атаквальним прийомом. Завдяки такому підходу можна зразу виграти очко, або створити для себе передумови для завершення атаки. Закордонні тенісисти падають цьому технічному прийому надважливого значення.

Висновки:

1. Найрезультативнішими технічними елементами у змагальній діяльності гравців у настільний теніс високої кваліфікації є топ спіни і прямі удари. Відповідно тактичні комбінації повинні включати ці технічні прийоми і ними завершуватися.

2. Виявлено, що надійність технічних дій не є визначальними у настільному тенісі, якщо вона не підкріплена ефективністю. Виявлено позитивну кореляцію між кваліфікацією тенісиста та ефективністю його технічних дій.

3. У закордонному настільному тенісі тенденції розвитку змагальної діяльності характеризуються гостроатаквальними, потужними ударами. Зменшується час розіграшу очка і кількість ударів за одну партію. На практиці закордонних гравців це спостерігається у прагненні до яконайшвидше почати атаку, захопленню ініціативи з першого прийому м'яча, малого використання проміжної гри.

В українському настільному тенісі не спостерігається виражена тенденція атаки змагальної діяльності. Наші спортсмени у своїй грі часто використовують захисні технічні прийоми тим самим даючи можливість супернику захопити ініціативу і перемогти.

Представлені результати дослідження показують, що українські тенісиста на сьогодні не досягли такого рівня змагальної діяльності, на якому можна реально протистояти провідним тенісистам світу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ландик В. І. Методология спортивной подготовки: настольный теннис / Ландик В. І., Похолопецчук Ю. Т., Арзютов Г. П. – Донецьк : Норд Прес, 2005. – 592 с.

2. Настольный теннис : пер. с кит. / под ред. Сюй Яньшэна. – Г. : Физкультура и спорт, 1987. – 320 с., ил.

3. Майовка І. Комп'ютерні програми як засіб оптимізації проведення змагань на прикладі настільного тенісу / Майовка І., Окопний А. // Сучасні проблеми розвитку теорії та методики спортивних ігор. – Львів, 2007. – С. 47–49.

4. Барчукова Г. В. Теория и методика настольного тенниса : учебник для студ. высш. учеб. заведений / Г. В. Барчукова, В. М. Богущас, О. В. Матицын. – Москва : Академия, 2006. – 528 с.

5. Характеристика функціонального стану первово-м'язової системи гравців в настільний теніс різного віку та кваліфікації / Ю. Д. Панишко, А. В. Малицький, С. Д. Волжанин, А. М. Окопний // Сучасні проблеми розвитку теорії і методики спортивних і рухливих ігор : тези II Всеукр. наук.-практ. конф. – Львів : ЛДІФК, 1997. – С. 54–56.